

Одвраћање од криминала због дрога

Drug-Crime Diversion

И Н Ф О Р М А Т И В Н И Л Е Т А К ■ А В Г У С Т 2 0 0 2

Прекидање циклуса дрога и криминала

Постоји значајна веза између употребе дрога и криминала. Многи корисници дрога зависе од криминала да би могли да плате дроге које користе (нпр. крађа имовине).

Одвраћање од криминала због дрога (Drug-crime diversion) пружа прилику преступницима који користе дроге да се подвргну лечењу и/или просвећивању које има за циљ да им помогне да престану са употребом дрога, а тиме и са почињавањем даљих кривичних дела.

Зато што су програми за одвраћање од криминала због дрога усмерени на мање озбиљне преступе због дрога, они такође имају за циљ да спрече потенцијалну нову генерацију корисника дрога да почине кривична дела.

Одвраћање од криминала због дрога не мења законски статус дрога. Поседовање и употреба илегалних дрога су и даље кривични преступи.

Преко Иницијативе за одвраћање од незаконитих дрога (Illicit Drug Diversion Initiative), Савезна влада сарађује са владама свих држава и територија да би успоставила национално доследан приступ одвраћању од криминала због дрога.

Како одвраћање од криминала због дрога помаже друштвеној заједници?

- повезивање просвећивања о дрогама и програма лечења са правосудним системом пружа јак подстрек за останак на лечењу
- пружање лечења за проблеме због дрога помаже да се спречи криминал
- програми подстичу учеснике да узму на себе одговорност за узимање дрога и кривична дела везана за дрогу
- мањи број особа ће се наћи пред судовима због мањих оптужница у вези дрога.

Шта се ради у вези одвраћања од криминала због дрога у Новом Јужном Велсу?

У Новом Јужном Велсу се спроводи пет програма за одвраћање од криминала због дрога. Неки се спроводе широм државе, док се други испробавају у одређеним деловима државе. Ти програми су прилагођени потребама локалних и регионалних заједница.

Сваки програм се бави преступницима на различитом степену система кривичног правосуђа. За мање преступнике са ограниченим учешћем у кривичним делима је нагласак на раној интервенцији, док преступници са озбиљним проблемима због дрога морају да учествују у програмима са много надзора.

Учесници програма морају да испуне захтеве програма који могу да обухватају строге прописе и надзор.

Сви програми за одвраћање од криминала због дрога се надзиру и оцењују. Где докази покажу да је неки приступ ефикасан, тај приступ ће се разматрати за даљу употребу у Новом Јужном Велсу. Ако тај приступ није ефикасан, неће се наставити са њим.

1. Промене Закона о младим преступницима* (Young Offenders Act*)

У априлу 2000. Закон о младим преступницима је допуњен да би укључио и мања кривична дела почињена због дрога (као што је поседовање малих количина дрога), а која су починили млади људи.

Та промена дозвољава да и мањи преступници добију помоћ и има за циљ да их спречи да понове преступ. То се односи на све делове Новог Јужног Велса.

Поседовање дроге је још увек противзаконито. Закон о младим преступницима једноставно даје алтернативе Суду у неким случајевима. У сваком случају, полиција још увек има овлашћење да подигне оптужницу против преступника.

Младе особе на које се сумња да су протурале или продавале дрогу се неће разматрати по Закону о младим преступницима. Против таквих особа ће бити подигнута оптужница. Полиција следи строге законске одредбе када одлучује када и како да примени Закон.

Како ће се поступати са младим преступницима по овом Закону?

Закон се односи на младе људе које полиција приведе због различитих преступа, а који обухватају:

- поседовање малих количина илегалних дрога
- поседовање опреме за коришћење дрога, или
- почињавање других мањих преступа због дрога®.

Млади преступник може да добије *опомену (warning)* или *упозорење (caution)*, или може да буде упућен на *правосудну конференцију за младе (youth justice conference)*.

Опомену може да изда полиција за мање озбиљне прекршаје без насиља. Опомена се издаје на улици и од младе особе се не тражи да призна преступ. Полиција записује податке младе особе и о почињеном преступу.

Упозорење је формална процедура при чему се млада особа хапси и признаје кривицу. Када добије упозорење, млада особа треба да буде са родитељем/старатељем, а по могућности и радником за дрогу и алкохол. Млада особа потписује формално обавештење о упозорењу. Младој особи се дају информације о законским и здравственим последицама употребе дрога, као и информације о лечењу и саветовању.

Ако су околности озбиљније, може да се одржи правосудна конференција за младе. Полиција и/или Суд могу да упуте преступнике на правосудну конференцију за младе. Конференцију олакшава сазивач састанка (convener) који је обучен у Министарству за правосудје малолетника (Department of Juvenile Justice).

Током конференције, млади преступник се састаје са онима који су тешко погођени његовим преступом или његовим поступцима. Свака страна има уз себе особу која јој пружа подршку. Од младе особе се тражи да објасни своје поступке и да одговара за свој преступ. Млада особа и жртва се сложе око одговарајућег исхода плана који млада особа мора да испуни. План је осмишљен тако да реши проблеме са дрогама и друге проблеме који су допринели кривичном понашању. План може да укључи и лечење и саветовање. Напредак се прати.

Ако се план испуни, не предузима се ништа даље. У противном, случај се враћа полицији или Суду.

За више информација, обратите се Department of Juvenile Justice Телефон: (02) 9289 3319.

° Мање прекршаје може да разматра Локални суд.

Ники, 15-годишња девојка, била је ухапшена због крађе и поседовања мале количине хероина. Полиција је обавила разговор са Ники и због њених година, Службеник Полиције за везе (Police Youth Liaison Officer-YLO) је био позван да помогне. Током разговора је постало јасно да је украдена имовина требала да буде продата да би се за тај новац купила дрога. После разговора, YLO је разговарао са Ники и њеном мајком о могућим опцијама лечења од дрога.

Пошто је размотрено да ли Ники може да буде третирана по Закону о младим преступницима, YLO је одлучио да има право да буде упозорена због тих преступа. Пошто је то био мањи и први преступ, Полиција је одлучила да изда упозорење. YLO је остао у вези са породицом Ники у периоду између разговора и издавања полицијског упозорења. Током тог времена је Ники и даље користила дрогу.

Приликом издавања упозорења, Ники се сложила с тим да би лечење од дроге било у њеном најбољем интересу. YLO се обратио установи са програмом за боравак адолесцената и Ники је отишла у ту установу.

Сви извештаји говоре о томе да је лечење успешно. Постоји нада да ће време проведено на лечењу помоћи Ники да свој живот води без поновних преступа или употребе илегалних дрога.

2. План за упозоравање одраслих који користе канабис* (Adult Cannabis Cautioning Scheme*)

План за упозоравање одраслих који користе канабис, који је влада Новог Јужног Велса увела у априлу 2000. као једногодишњи пробни план, је продужен на још две године. Иницијатива која се односи на целу државу, полицији даје слободу одлуке да упозори мање преступнике који користе канабис, а не да подигне оптужницу против њих.

Овим планом се не легализује канабис. У Новом Јужном Велсу, употреба, поседовање, култивација, увоз и продаја канабиса остају противзаконите радње.

Одрасли који буду ухаћени са малом количином листа конопље (не више од 15 грама) и/или опремом за узимање канабиса могу да добију упозорење од полиције. Упозорење садржи здравствене и законске информације о употреби канабиса, а такође садржи и број телефона за контактирање Службе за информације о алкохолу и дрогама (Alcohol and Drug Information Service-ADIS). ADIS (24-часовна служба чији број телефона почиње са 1800) је проширена да би упозореним преступницима пружила информације о лечењу, саветовању и службама за помоћ. План значи да ће мањи преступници који користе канабис избећи кривичне казне.

Једна особа може да добије само два упозорења. Преступник који добије друго упозорење, мораће да иде на обавезно саветовање и просвећивање.

Ако преступници и даље буду користили канабис и ако их полиција ухвати, биће оптужени и мораће да иду на суд.

Особе које имају претходне прекршаје који укључују насиље, сексуалне нападе или дроге, не могу да добију упозорење.

За више информација, обратите се NSW Police Service Телефон: (02) 9265 5185.

3. Рано упућивање на лечење од стране судије за прекршаје* (Magistrate Early Referral into Treatment – MERIT*)

Програм MERIT је осмишљен за оптужене који имају право на кауцију и који покажу вољу да се подвргну лечењу и рехабилитацији. MERIT има за циљ да спречи оптужене да почине кривична дела и да се врате употреби дрога, тако што је учешће у лечењу од дрога услов за кауцију.

Тај програм је успешно испробан у Лизмору и током наредне две године ће се увести у сва подручја Здравствене службе Новог Јужног Велса (NSW Area Health Service regions).

У оквиру MERIT-а судије за прекршаје упућују оптужене на програме лечења и рехабилитације што је део услова за кауцију. MERIT је добровољан. Напредак оптуженог за време лечења може да се узме у обзир на коначном саслушању и приликом изрицања казне.

Специјално обучени здравствени и социјални радници будно прате случај учесника током њиховог периода кауције. Судија за прекршаје добија редовне извештаје о њиховом напретку док се судски случај не оконча на крају периода кауције, што обично траје три месеца.

Оптужени за насиље или сексуалне нападе су искључени.

Како ради MERIT?

Програм лечења од дроге се саставља за учесника. Здравствени радник задужен за случај пружа помоћ и вођство током целог лечења. Програм може да укључи:

- детоксификацију
- метадон или друге фармакотерапије (лечење лековима од зависности од дроге)
- боравишне и друге рехабилитационе програме
- индивидуално и групно саветовање
- програме за спречавање рецидива да би се спречило поновно коришћење дроге од стране оптуженог.

Ако оптужени не иде на лечење, почини даље преступе, или се не придржава услова кауције, о томе се обавештава судија за прекршаје и он може да обустави програм. Када се програм заврши, судија за прекршаје може да размотри степен напретка оптуженог када буде изрицао коначну казну.

За више информација, обратите се NSW Attorney General's Department. Телефон: (02) 9228 7620.

Петар има 25 година и користи хероин већ 9 година. Петар је оптужен за обијање и провалу због употребе дроге. Ово му је први пут да се појављује на суду.

Због историје употребе дроге, Петар је упућен на процену за програм MERIT. Здравствени стручњак је проценио Петров проблем са дрогом. Петар се сложио да се укључи у метадон програм, да одлази у MERIT групе за просвећивање и на редовно саветовање са Службеником задуженим за његов случај. Случај на суду се одложио док је Петар учествовао у MERIT-у. Судија за прекршаје је добијао редовне извештаје о Петровом придржавању MERIT програма.

Петар је успешно завршио MERIT програм после 15 недеља.

Петров процес на суду ће ускоро бити окончан. Одлучио је да призна кривицу. Извештај о Петровом напретку преко MERIT програма ће бити достављен судији за прекршаје на разматрање.

Петар тренутно има стални посао, а и даље је на метадон програму.

4. Суд за одрасле који имају проблем са дрогом (Adult Drug Court)

Први Суд за одрасле који имају проблем са дрогом је у Аустралији отворен у фебруару 1999. године у Парамати. Суд за дрогу има за циљ да помогне одраслим преступницима који имају озбиљних проблема са дрогом да прекину циклус употребе дрога и криминала тако што обезбеђује програме за лечење и рехабилитацију са надзором.

Оптужене из западног Сиднеја Локални суд може да упути на Суд за дроге Новог Јужног Велса. Излазак пред суд је могућ само ако они:

- учествују у процесу детоксификације
- имају потенцијала за рехабилитацију, и
- нису били оптужени за насиље или сексуални напад или за потпуно кажњив преступ у вези дроге[†].

Како ради Суд за дроге Новог Јужног Велса?

Тим Суда за дроге саставља индивидуалне програме за сваког учесника који трају 12 месеци или дуже. То укључује:

- редовне састанке за лечење од дрога и рехабилитацију
- редовно саветовање
- редовно образовање и обуку за посао
- редовну контролу дроге
- редовне извештаје за Суд.

Службеник задужен за случај надзира сваког учесника. Судија и тим Суда за дроге надзиру индивидуални напредак и могу да промене или да окончају програм ако је потребно.

На крају програма, преступницима се изриче коначна казна на Суду за дроге. При томе се узима у обзир првобитна казна преступника и његов напредак у програму Суда за дроге.

За више информација, обратите се NSW Attorney General's Department. Телефон: (02) 9228 7620.

[†] Локални суд није надлежан за потпуно кажњиве преступе у вези дроге.

Андреа је имала 39 година када се први пут појавила на Суду за дроге. Она је самохрана мајка троје деце, која су већину свог живота провела под бригом баке.

Андреа је напустила школу када је имала 15 година и радила је са прекидима по самопослугама и бензинским пумпама.

Андреа има подужи криминални досије и била је затворена и у казненој установи за малолетнике и у затвору за одрасле. Њени преступи су различити, али су сви повезани са њеном зависности од хероина.

Андреа је почела да се дрогира када је имала 13 година, а постала је знатно зависна од хероина са 16 година старости. Покушала је

лечење метадоном, али њен хаотични начин живота (без сталног запослења или смештаја) је отежавао да се придржава програма. Андреа је рекла да има само наркомане и криминалце за пријатеље.

Андреа је изашла пред Судију за прекршаје због поседовања дроге. Добила је фиксну казну од три месеца и недељу дана затвора. Казна је суспендована, зависно од укључивања у програм Суда за дроге.

Док је учествовала у програму Суда за дроге, живела је са својом породицом, укључујући и своје троје деце. Мајка јој је пружила јаку подршку.

Андреа је у почетку имала проблема са стицањем рутине у породици, али је била у могућности да о томе говори на саветовању. Завршила је курс на TAFE-у у трајању од 18 недеља и прекинула је везе са бившим пријатељима.

Андреа је успешно завршила програм Суда за дроге. Од када је дипломирала, одржава контакт са службеником задуженим за њен случај, као и са својим саветником, а од онда није више узела дрогу.

5. Суд за младе који имају проблем са дрогом* (Youth Drug Court*)

Двогодишњи пробни рад Суда за младе који имају проблем са дрогом је почео у јулу 2000. године у западном Сиднеју. Млади преступници на Дечијем суду (Children's Court) могу да буду упућени на Суд за младе који имају проблем са дрогом ако:

- имају озбиљан проблем са дрогом или алкохолом
- признају кривицу
- живе у западном Сиднеју
- не може да се примени Закон о младим преступницима
- су погодни за лечење и рехабилитацију, и
- се сложе да започну програм лечења док су пуштени уз кауцију.

Како ради Суд за младе који имају проблем са дрогом?

Млада особа добије индивидуални план програма који мора да следи. Траје шест месеци или дуже и

укључује распоред лечења, редовне састанке са судом, помоћ у вези здравља, смештаја и образовања. Радник за подршку (support worker) помаже учесницима да испуне захтеве плана програма. И породице се подстичу да узму учешћа у програму лечења.

План програма може да се заустави ако млада особа настави да узима дрогу и алкохол или ако направи још неки преступ. Ако млада особа не заврши програм, враћа се на Суд да би одговарала на првобитне оптужбе.

Када се заврши план програма, учешће и напредак младог преступника се узима у обзир када се изриче коначна казна.

За више информација, обратите се NSW Attorney General's Department. Телефон: (02) 9228 7620.

Макс, који има 17 година, је имао много проблема у свом животу када су га упутили на Суд за младе који имају проблем са дрогом. На дан је пушио хероина за отприлике \$50, почињавао кривична дела да би дошао до новца за дрогу, није био у вези са својом породицом преко пет година и није имао стални стан.

После процене његовог проблема са дрогом, направљен је индивидуални план за његов случај, који је од њега захтевао да редовно долази на саветовање и да нађе стални стан. Вратио се у свој породични дом и придржавао се строгих услова кауције и надзора.

Док је био на програму, уписао се на локални TAFE и стекао је Диплому из информатике.

Пошто је показао да напредује, ублажили су му услове кауције и умањили су му учесталост јављања. Било му је дозвољено да путује возом без пратње, а полицијски час му је укинут.

После шест месеци, Макс је требало да дипломира на YDC програму, али је одлучио да га продужи за још три месеца да би могао да заврши Други степен дипломе из информатике пре него што оде на суд да му се изрекне казна.

Од када је примљен на YDC програм, Макс није направио ниједан преступ, нити је пријављено или посумњано да је опет узео дрогу.

* По Иницијативи за одвраћање од илегалних дрога (Illicit Drug Diversion Initiative) Савета аустралијских влада, Савезна влада доприноси финансирању ове иницијативе за одвраћање.